

AJ111 - AJKA TRANSFORUM

MEGVÉTELLEN
RÉSZESÜLT PÁLYAMŰ

RUNNER-UP

CHRISTINA LENART (ÉPÍTÉSZ),
ERNST GRUBER (ÉPÍTÉSZ),
MICHAEL KLEIN
(ÉPÍTÉSZ-VÁROSTERVEZŐ)
BÉCS, AUSZTRIA

CHRISTINA LENART (ARCHITECT),
ERNST GRUBER (ARCHITECT),
MICHAEL KLEIN
(ARCHITECT-URBANIST)
AUSTRIA, WIEN

Mit tegyünk, ha a pénzügyi válság közepén indulunk el egy modern város átalakítására kiírt építészeti tervpályázaton? Hogyan lehet az emberek egyéni alkotóvágyát és magántulajdonhoz való ragaszkodását egy olyan városi környezethez kötni, ami a kollektívizmusból született? DIY (Csináld Magad) városépítészet kell és nem a csodavárás!

Ha megnézzük Ajka terjeszkedő városrészeit és alacsony sűrűségű peremterületeit, rögtön feltűnik a szabadonálló épületek nagy száma. Ezeket a tulajdonosaik

What if you enter a competition for a modernist city in times of financial crisis? How to tie people's urge for individual expression and private property to a city centre that has been born out of the idea of collectivisation? DIY-urbanism instead of waiting for the one to come!

When visiting Ajka's growing areas and low density-fringes, one notices the large amount of detached houses, self-built and self-maintained in a hand-ymen approach with neighbourly mutual

1. kép/pict.:
A középítő tér
perspektivikus
nézete / Perspective
view of the inner
square

1

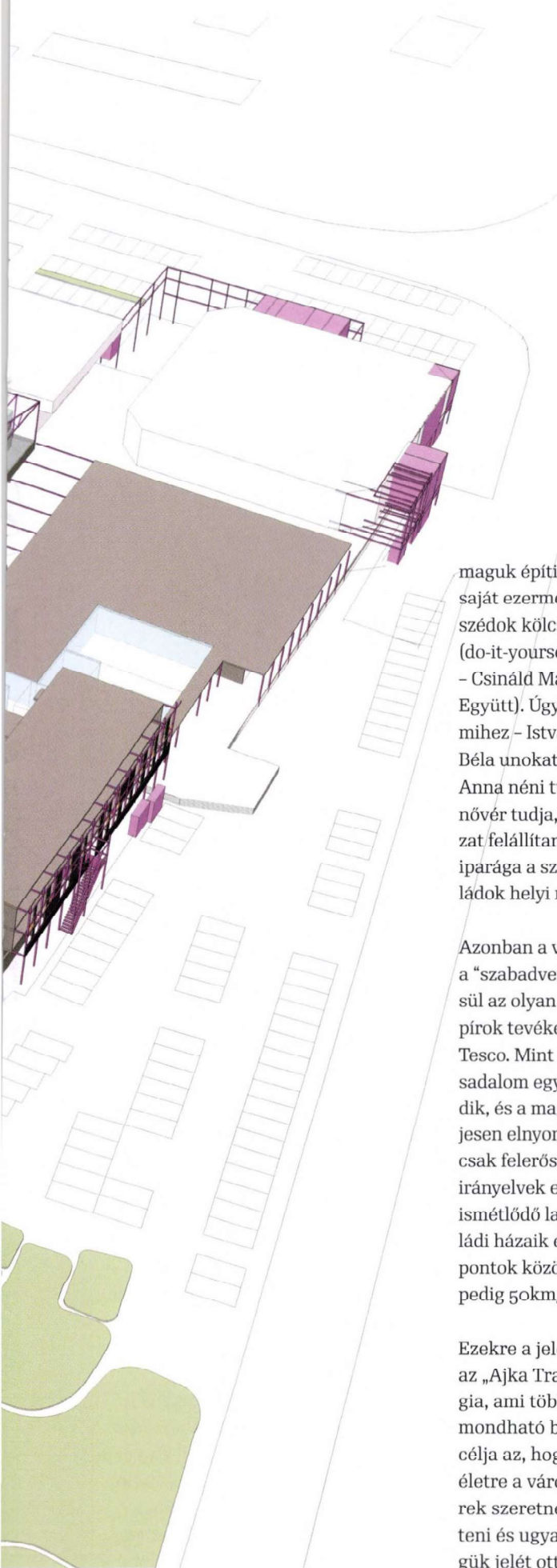

2. kép/pict.:
Átnézeti rajz /
Overview

3. kép/pict.:
Látványterv/
Rendering

2

3

maguk építik, és maguk tartják fenn a saját ezermester habitusukkal és a szomszédok kölcsönös segítségével - DIY-WYN (do-it-yourself-with-your neighbours - Csináld Magad, a Szomszédokkal Együtt). Úgy tűnik, mindenki ért valamihez - István a szomszédból kőműves, Béla unokatestvér tud függönyt varrni, Anna néni tud hegeszteni, míg Zsuzsa nővér tudja, hogyan kell egy üvegházat felállítani. Ajka magánérvős építési iparága a szomszédok, barátok és családok helyi mikrovállalkozásaira épül.

Azonban a város kezdi megtapasztalni a "szabadverseny" szokásait, és szembe-sül az olyan mindent kiszípolozó vámpírok tevékenységével, mint például a Tesco. Mint mindenhol máshol, a társadalom egyre inkább individualizálódik, és a magántulajdon iránti vágy teljesen elnyomja a közösségi érzést, amit csak felerősítenek a korábbi lakásépítési irányelvek eredményeképpen létrejött ismétlődő lakótömbök. Az emberek a családi házaik és a városszéli bevásárlóközpontok között ingáznak, a városközpontot pedig 50km/h -ás sebességgel szelik át.

Ezekre a jelenségekre adandó válaszként az „Ajka Transforum” egy olyan stratégia, ami több kisebb és inkább olcsónak mondható beavatkozásra épít, melyek célja az, hogy egy olyan helyként keltse életre a városközpontot, ahol az emberek szeretnek élni, találkozni, időt eltölteni és ugyanakkor a saját egyéniségük jelét otthagyni. A végeredmény

help, - D.I.Y.-W.Y.N. (do-it-yourself-with-your neighbours). Everyone seems to know something - neighbour István is a bricklayer, cousin Béla knows how to sew curtains, auntie Anna how to weld, and sister Zsuzsa knows how to set up a glass house. Ajka's private construction sector is based on local micro-economies of neighbourhood, friendship and family.

Yet the city is now experiencing the well-proven habits of "the market" - facing city-life sucking vampires that carry names like Tesco. Just as anywhere else, society is increasingly individualising and the wish for private property outrules the sense for community, amplified by the repetitive housing slabs, a result of the former housing policy. People commute between their single-family houses and the shopping malls on the outskirts, passing through the city centre at 50 km/h.

In a response to these phenomena, the "Ajka Transforum" is a strategy that follows a series of small and rather cheap interventions that aim to re-activate the city centre as a place where people would want to live, meet, hang out and at the same time leave their marks of individuality. The outcome is expected to be an ever-evolving image of the city's character, not a representation of Ajka through one homogenous façade. The single core identity does not exist, therefore a structure that itself has no content but strongly encourages an interaction

4. kép/pict.:
Helyszínrajz / Site
plan

5. kép/pict.:
A középső tér
helyszínrajza / Site
plan of the inner
square

várhatóan sokkal inkább egy állandóan változó városképi karakter, mint Ajkának egyetlen homlokzattal való reprezentációja. Nincs Ajkának egységes identitása, így az új szerkezet – aminek önmagában nincs jelentése, de sokféle használatra serkenti a helyieket – válik a város többarcúságának szimbólumává.

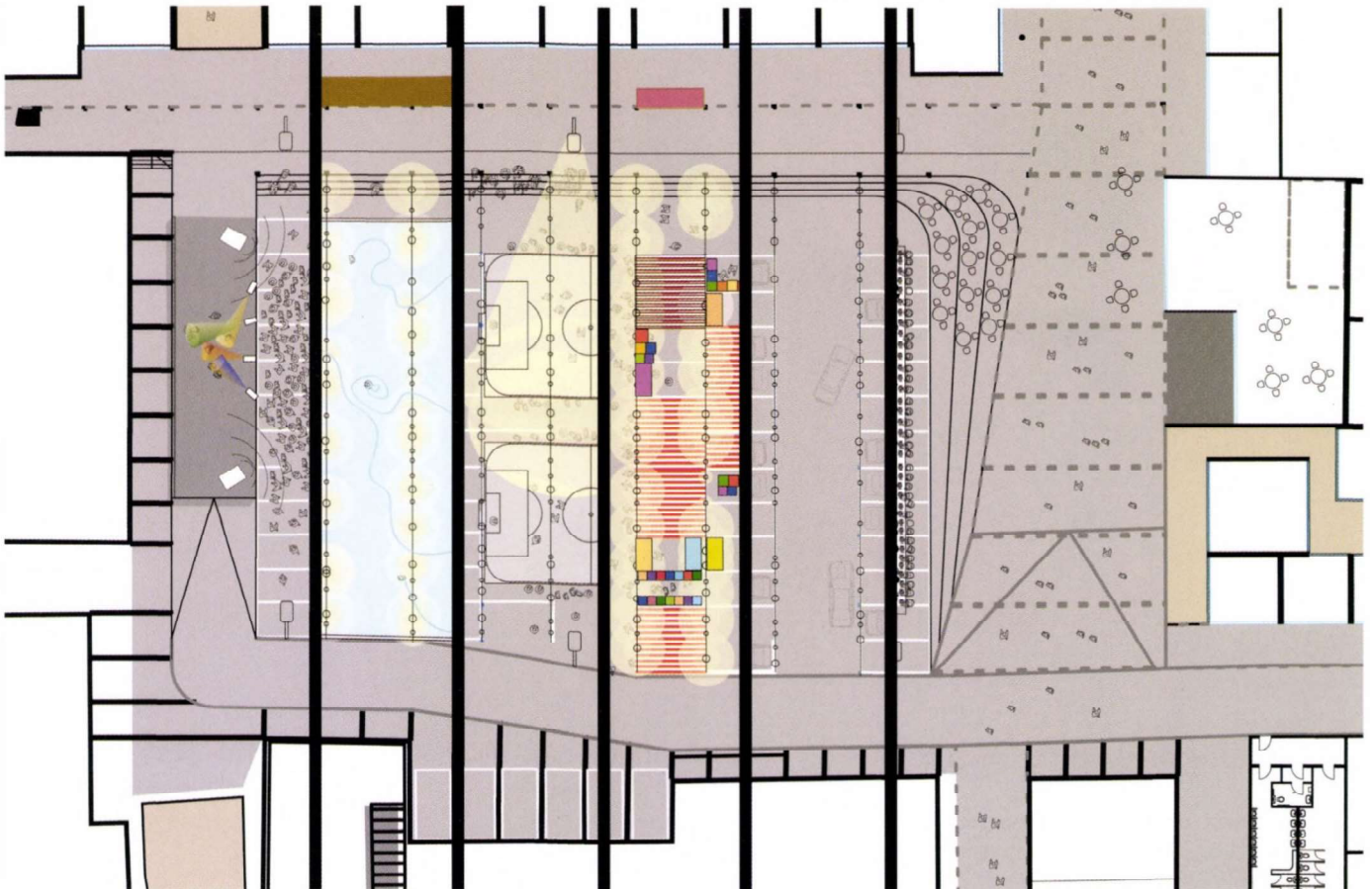
Ez a nyitott struktúra – az Ajka Keret – kölcsönhatásokat, eszmecseréket generál és a területek használatba vételére serkent. Fal- és fődémszerkezeteket is alátámaszthat. Önmagában értelmes elemmé is válhat: lehet polc, egy vastag fal, egy árkád, egy átjáró vagy a homlokzat kimozdított eleme. Ha egy üzlet elé helyezzük, lehetőséget teremt az üzlet tulajdonosának, hogy kirakatként, egy fedett külső

elárusítópultként vagy reklámfelületként használja. Ha meg nem használja, akkor a köztér részévé válik.

Ha kiürítjük a középső teret, biztosítjuk a területen a hozzáférést a városi elektromos és víziközmű hálózathoz, és egy új, ideiglenes tetőt is építünk, azonnal lehetőséget teremtünk többféle tevékenység létrejöttének. A középső tér, amit ma parkolóként használnak, az eseményekben gazdag városi élet színpadaként értelmeződik újra, hiszen itt megvan a szükséges befogadóképesség (akár 3000 ember is elfér), megfelelőek a topográfiai adottságok (szinte teljesen sík), egy körülzárt teresedés és megfelelő kapcsolatokkal is rendelkezik (a fő utak a közelben vezetnek és a busz állomás is a közelben van).

A meglévő útszűkületek, vagyis a keskeny, szűk keresztmetszetű bejáratok lehetővé teszik a tér egyszerű lezárását, és hogy így egy körbezárt külső térként legyen kezelhető. Az ideiglenes események és programok még nagyobb távolságokból is vonzhatnak embereket. Az új házasságkötő terem a városrész legszebb részén – a patak felett – való elhelyezésével elérhető, hogy Ajka vonzó esküvői helyszínné váljon, mind a jegyesek, mind a vendégsereg számára.

A városközpont területén megjelennek a növelhető és változtatható alapterületű lakó és kereskedelmi funkciók, melyek tovább erősítik a város monofunkciós magból eleven, vonzó helylyé való átalakulását. A flexibilis lakóépület-típusok kielégíthetik az emberek

to take place within itself becomes the image of the multi-personality of the city.

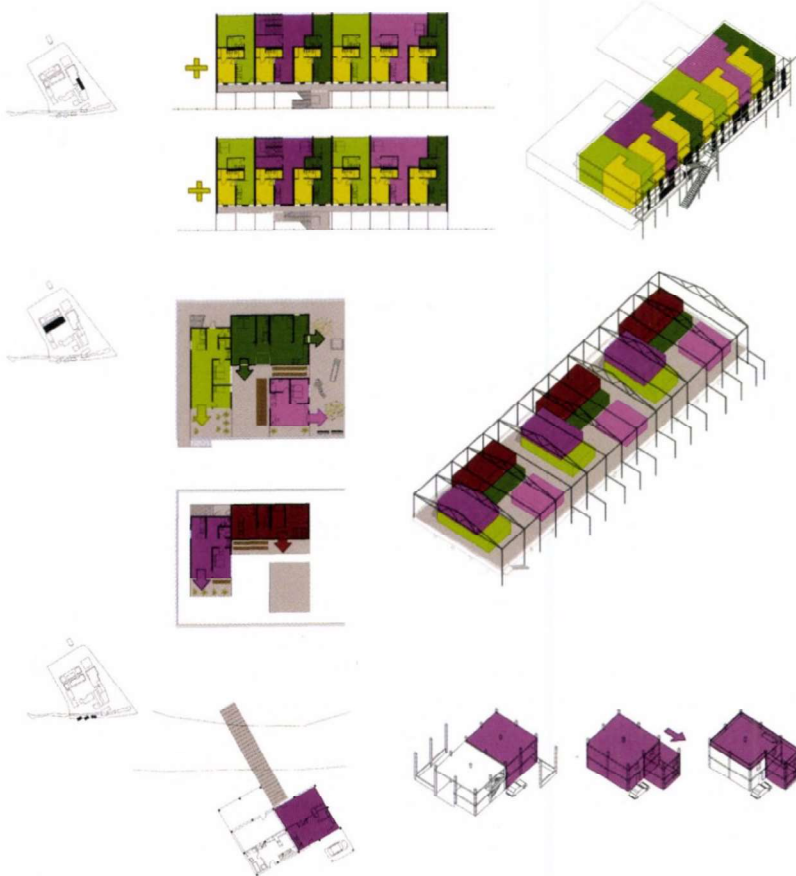
This open framework - the Ajka Wrap - stimulates interaction, negotiation and the appropriation of territory. Tectonically it can hold up wall or floor elements. It can become an element in itself, a shelf, a thick wall, an arcade, a passage or an offset of the façade behind it. When set afront a commercial space it becomes an offer for the shopowner to interpret it as a displaying structure, as a covered shelter for goods displayed on the outside, for advertising. And when left untouched it is space for the public disposition.

Emptying the inner square and installing infrastructure like electricity, water

and temporary roof structures open it up for manifold activities. The central space now used as a car park is re-interpreted as a stage for the eventful city life because of its potential in capacity (it can hold up to 3.000 people), its topography (almost entirely flat), its enclosed quality and its connectedness (main roads passing and bus station nearby). Bottle-necks as in narrow, alley-like accesses allow the square to be easily closed up and to be perceived as one enclosed open-air space. Temporary events and programs can even attract people from the greater surroundings. The placement of the new register office for weddings at the nicest spot of the centre - on top of the river - makes Ajka an attractive place to get married and serves again as a magnet for foreign visitors.

The transformation from the mono-functional core to a vital magnet is furthermore encouraged by the introduction of extendable and adaptable housing and commerce. Flexible housing types meet people's need for individualised living, offering an alternative to the standardized slab buildings within and to the low-density housing outside the city centre.

Existing buildings are reused by small adaptations for housing. The structure and façade of the Ajka Hotel are being preserved. The inside is liberated from the central circulation axis by adding an external staircase and making the flats on both storeys accessible over the former balconies facing the main road. Inside, the floor plans are re-distributed slightly to allow for

individualizálódó lakásigényeit, lehetővé téve egy új alternatívát az egyforma lakótömbök és a városközponton kívüli családi házas területek mellett. A meglévő épületek kis átalakításokkal lakóépületként válnak használhatóvá. Az Ajka Szálló szerkezete és homlokzata megmarad. Belül azonban megszűnik a középfolyosós közlekedési rendszer, egy új külső lépcső kerül az épület elé és a lakások a főút felőli, korábbi erkélyeken keresztül válnak megközelíthetőkké. Az alaprajzok némileg átszerveződnek, hogy kisebb és nagyobb, de értékesíthető méretű lakásegységek jöjjenek létre. Ezek bérbe adhatóak együtt vagy külön-külön is, de a szomszédos egységekkel össze is vonhatóak, ha az egyes háztartások térigényei olyan mértékben megváltoznak.

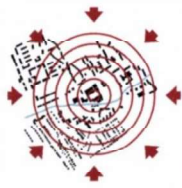
A középső tér melletti kereskedelmi épület tetején tetőtéri lakásegységek épülnek. Egy külső lépcsőn megközelíthetően, ezeket a lakásegységeket egy olcsó – például polikarbonátból épült – üveg-ház szerkezet fedi le, mely egész évben

mérsékelt klímát hoz létre. A belső lakóegységek önállóan is növelhetőek. Minden egyes egységnek megvan a maga kertje amellett, hogy vannak közös használatú területek is a lakóegységek között. Az elkerített tér által létrehozott kellemes klimatikus viszonyok lehetővé teszik a zárt és félig zárt terek létrehozását.

A vízparti lakóépületek a hagyományos népi, falusi építészet – Ajkán még ma is megtalálható – telepítési elveinek az analógiáját követik. A nyitott vízfelületű patak és a lakóépületek bejáraitaihoz vezető kis hidak értelmeződnek itt újra. A házak felépítése itt is lehetőséget ad a bővítésekre, a külső és belső terek közötti oldalfalak mozgatására.

„Ajka Transforum” a fórum alapvető értelmének, a nyilvános eszmecsere helyének gondolatát járja körül. A beavatkozások olyan ötleteket generálnak, melyek különbségekre épülő váratlan tereket hoznak létre. A város szívében a magán és közszférák közötti átmeneti terek

az elidegenedett embernek egy egyedi, közösségi alapú értelmezési keretet adnak. Ez lehet az Ajkaiak új önmeghatározásának az alapja. ©

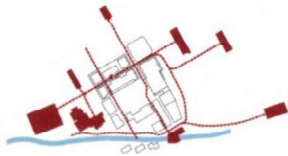
CITY CENTRE AS MAGNETIC POLE FOR THE REGION

AJKA WRAP

AJKA SQUARE

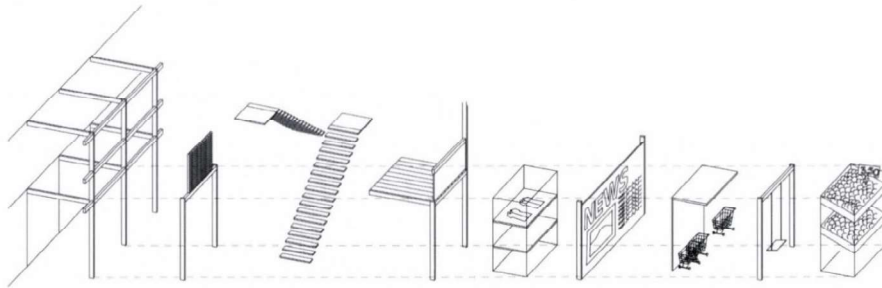
CIRCULATION NETWORK - COMMERCIAL ROUTES

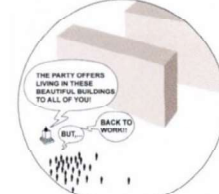
GREEN ACTIVITY STRIP

BOTTLENECKS

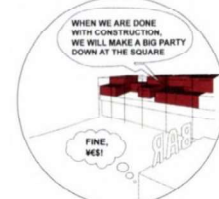
VERNACULAR

MODERNIST

CURRENT

FUTURE

clusters of negotiable dwellings of big and small units. These can be rented out - as a group or separately - or joined up with the adjacent flats when required by a change in size of a household.

On top of the tablet of the commercial building adjacent to the central square there will be rooftop housing units. Accessed over an external staircase, these units are enclosed by a glass-house structure built of inexpensive material like polycarbonate, creating a moderate climate all-year round. The dwelling blocks inside can be extended individually. Each unit has its own garden in addition to designated shared spaces in-between. The climatic advantages given by the transparent enclosure allow a mixture of enclosed and semi-enclosed spaces.

The riverside housing is an analogy to the traditional section of vernacular village layout which can still be found today in Ajka. The open water canal with

little bridges leading to the entrances of the houses is re-interpreted here. The structure of the houses is yet again an offer to take action, to be extended and modified, inside and outside.

“Ajka Transforum” encompasses the central aspect of a forum as a place for public negotiations. The interventions are calling for ideas to build up the unpredictable based on difference. The constant cession between the private and the public is aimed to give the blurred individual a specific and public frame within the city’s heart: The basis for a new self-concept for the people of Ajka. ○

6. kép/pict.:

Lakástípusok / Flat types

7. kép/pict.:

Koncepció rajzok / Diagrams

8. kép/pict.:

Homlokzati elemek

- Ajka Keret /

Facade elements

- Ajka Wrap

9. kép/pict.:

Képregény / Comics